

ЕКОЛОГІЧНИЙ СТАН ПОВЕРХНЕВИХ ВОД Р. САПАЛАЇВКА

Джам О., Бегаль В.

Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк, Україна

dzham.olena@vnu.edu.ua

Річка Сапалаївка належить до басейну р. Стир і є її правою притокою першого порядку. Протікає річка по території Волинської області (зі сходу на захід перетинає місто Луцьк та трохи виходить за межі міста в Луцькому районі). Довжина р. Сапалаївка – 12,4 км (в межах Луцька – 8,3 км), площа басейну – 39,2 км². Пересічна ширина річища – 2 м, долини – 1 км. Річище є прямолінійне, місцями штучно спрямлене. Річка не має приток довжиною більше 10 км. Коефіцієнт густоти мережі (без врахування річок з довжиною менше 10 км) складає 0,33 км/км² [1, 2].

Якість поверхневих вод річки досліджувалася у чотирьох створах у жовтні 2019 року. Екологічну оцінку якості води річки проведено згідно з «Методикою екологічної оцінки якості поверхневих вод за відповідними категоріями» [3]. Класи та категорії якості води визначені за значеннями індексу забруднення компонентами сольового складу, індексу трофо-сапробіологічних показників, індексу специфічних показників токсичної дії та комплексного екологічного індексу [3, 4]. Далі представлені таблиці значень якості води р. Сапалаївка у пунктах спостережень (табл. 1-4).

Таблиця 1

Якість води за індексом забруднення компонентами сольового складу, I₁

пункт відбору проб	I ₁	категорія якості	клас якості	клас якості за станом	категорія якості за станом	клас якості за ступенем чистоти	категорія якості за ступенем чистоти
вул. Франка	1,7	2	II	добрі	дуже добрі	чисті	чисті
вул. Щепкіна	1,7	2	II	добрі	дуже добрі	чисті	чисті
вул. Задворецька	1,7	2	II	добрі	дуже добрі	чисті	чисті
ставок Теремно	1	1	I	відмінні	відмінні	дуже чисті	дуже чисті

Таблиця 2

Якість води за індексом трофо-сапробіологічних показників, I₂

пункт відбору проб	I ₂	категорія якості	клас якості	клас якості за станом	категорія якості за станом	клас якості за ступенем чистоти	категорія якості за ступенем чистоти
вул. Франка	5,7	6	IV	погані	погані	брудні	брудні
вул. Щепкіна	5	5	III	задовільні	посередні	забруднені	помірно забруднені
вул. Задворецька	5,1	5	III	задовільні	посередні	забруднені	помірно забруднені
ставок Теремно	4	4	III	задовільні	задовільні	забруднені	слабко забруднені

Таблиця 3

Якість води за індексом специфічних показників токсичної дії, I_з

пункт відбору проб	I _з	категорія якості	клас якості	клас якості за станом	категорія якості за станом	клас якості за ступенем чистоти	категорія якості за ступенем чистоти
вул. Франка	2,5	2	II	добрі	дуже добрі	чисті	чисті
вул. Щепкіна	2,7	3	II	добрі	добрі	чисті	досить чисті
вул. Задворецька	2,8	3	II	добрі	добрі	добрі	чисті
ставок Теремно	2,5	2	II	добрі	дуже добрі	чисті	чисті

Таблиця 4

Якість води за комплексним екологічним індексом, I_Е

пункт відбору проб	I _Е	категорія якості	клас якості	клас якості за станом	категорія якості за станом	клас якості за ступенем чистоти	категорія якості за ступенем чистоти
вул. Франка	3,3	3	II	добрі	добрі	чисті	досить чисті
вул. Щепкіна	3,1	3	II	добрі	добрі	чисті	досить чисті
вул. Задворецька	3,2	3	II	добрі	добрі	чисті	досить чисті
ставок Теремно	2,5	2	II	добрі	дуже добрі	чисті	чисті

Отже, у 2019 році клас якості води за станом у р. Сапалаївка можна охарактеризувати як «добрі» і категорію якості за станом як «добрі», клас якості за ступенем чистоти як «чисті», категорія якості за ступенем чистоти – «досить чисті».

До основних джерел забруднення поверхневих вод р. Сапалаївка можна віднести звалище побутових відходів на вулиці Кліма Савури, каналізаційний колодязь «Луцькводоканалу» в районі вулиці Задворецька, очисні споруди дощового стоку та сміттєзбірники гуртожитків Луцького автозаводу, каналізаційний колодязь пивзаводу, смітники та стоки з приватного сектору.

Література:

1. Вишневський В. І. Річки і водойми України: стан і використання. К.: Віпол, 2000. 376 с.
2. Мольчак Я. О., Мігас Р. В. Річки Волині. Луцьк: Надстир'я, 1999. 176 с.
3. Романенко В. Д., Жукінський В. М. Методика екологічної оцінки якості поверхневих вод за відповідними категоріями. К.: Держмінекобезпеки України, 1998, 28 с.
4. Величко О. М., Зеркалов Д. В. Контроль забруднення довкілля. К.: Либідь, 2002. 255 с.